

Posudek na diplomovou práci Jany Fottové s názvem *Odraz slovenského národného hnutia v dramatickej tvorbe (1830 – 1875)*

Vypracoval: Mgr. Marek Junek, Ph.D., vedoucí diplomové práce

Diplomová práce Jany Fottové s názvem *Odraz slovenského národného hnutia v dramatickej tvorbe (1830 – 1875)* se věnuje vybraným divadelním hrám dvou významných slovenských dramatiků – Jána Chalupky a Jána Palárika. Na základě analýzy děl obou autorů se autorka snaží ukázat, do jaké míry tyto práce reflektují aktuální problémy slovenského národního hnutí a zda nabízí návod k jejich řešení. Jedná se o témata jako např. národnostní otázka, potřeba vzdělávání, alkoholismus. Jedná se tedy o práci na pomezí historické vědy a literárněhistorického rozboru.

Práce je uvedena historickým úvodem, který zasazuje život a dílo analyzovaných autorů do historického kontextu. Zaměřuje se zejména na popis obecných tendencí národního vývoje, v textu mi chybí zachycení a analýza problémů, kterým se autorka věnuje v dalších částech práce. Jak reagovala slovenská společnost na potřeby vzdělávání? Je izolacionismus opravdu zásadním problémem slovenských dějin v 19. století? A jak se projevovaly ve slovenském národním hnutí vztahy k Maďarům, Polákům, Čechům a Židům? Jaké bylo postavení inteligence, kléru, nové slovenské buržoazie ve slovenském národním hnutí? Tyto jevy by měly být popsány, aby na ně mohla reagovat analýza v další části diplomové práce.

Další část je věnována divadlu a jeho vývoji v 19. století. A následuje analýza jednotlivých děl J. Chalupky. Analýza je detailní a věcná, ovšem velmi často se objevuje řada nepřesných tvrzení. Diskutabilní je formulace, že J. Chalupka napsal všechna svá díla ve slovenštině (nejedná se v počátcích tvorby o biblickou češtinu?). A hra *Staruš plesnivec* poprvé vyšla maďarsky. Některé analýzy a dedukce v rámci rozboru jsou přinejmenším sporné: př. str. 20, pán z Chudobic říká: „*Nad uherskou řeč a uherské nohavice a uherský chléb a uherskou slaninu nic na světě.*“ Autorka to analyzuje jako projev izolovanosti a nepřipustnosti jiného názoru. Není to v kontextu spíše otázka uherského patriotismu a snaha se přičlenit k vládnoucí uherské vrstvě? Podobně jako izolovanost Kocourkova – není paralela k izolovanosti Slovenska a slovenské společnosti? Postava pána z Chudobic – jedná se skutečně o měšťana, anebo o zchudlou šlechtu (str. 21)? V této souvislosti je otázka, zda je správné tvrzení autorky, že hra *Juvelír* z roku 1968 se poprvé zabývá zchudlým zemanstvem (str. 36). A navíc, když je ukázána propojenost postavy Frntolinky s předchozími hrami (str. 37). Drama *Hrdá pýcha zkrotla* – zde autorka tvrdí, že poprvé se autor věnuje mládeži: A co předcházející hry, kde píše o výchově, sňatcích a dalších zásadních otázkách života mládeže na Slovensku (str. 38)?

Další kapitola je věnována Jánu Palárikovi a jeho dramatické tvorbě. Ukazuje, že navazuje na Chalupku, ale současně přináší do slovenské dramatiky nové motivy reflektující dobu, ve které publikoval. Je otázkou, jak definovat „lid“ (str. 56). Zde by to chtělo bližší interpretaci (je to venkovské obyvatelstvo? Řemeslníci a měšťané?).

Jednou z problematických věcí celé práce je fakt, že autorka se zásadně opírá o práce, které vyšly v 50. letech 20. století a jsou poznamenány marxistickou interpretací děl J. Chalupky a J. Palárika př. pokrokovost díla vyplývá z toho, že autor znal Kollára a Slávy dceru (str. 21), interpretace zbojníků (str. 23), vnímání Bachova absolutismu jako národního útlatku Slováků (situace na

Slovensku byla opačná, str. 35). Co znamená pokrokovost Jána Palárika (str. 41)? Práci by jednoznačně prospělo, kdyby se zaměřila i na literaturu vyšlou po roce 1989. Zčásti k ní odkazuje v úvodu, ale autorka s touto literaturou dále nepracuje.

Určitém negativem celé práce je fakt, že se autorka příliš drží sekundární literatury a to i v místech, kde by mohla projevit svoji vlastní interpretaci vycházející ze znalosti dobových textů. Práce má velmi často znak kompilace na úkor vlastní analýzy textů, které by byla rozhodně přínosnější. Rovněž tak velké množství citací v některých pasážích snižuje hodnotu textu, jeho srozumitelnost a informační hodnotu.

Při psaní práce autorka projevila velmi dobrou znalost techniky historické práce v podobě citací a odkazů na sekundární literaturu. Pozitivní moment celé práce je také propojenost historických reálií s obsahem knih, přestože výběr citací je někdy až moc násilný a autorka v citátech hledá významy, které zde nejsou. Pozitivum práce je i skutečnost, že svojí strukturou práce drží pohromadě a jednoznačně vytčené cíle autorka dokázala hodnověrně potvrdit.

Celkově je možné říci, že Jana Fottová ve své diplomové práci s názvem *Odraz slovenského národného hnutia v dramatickej tvorbe (1830 – 1875)* projevila základní odbornou erudici a i přes uvedené výtky je možné doporučit práci k obhajobě. Doporučuji udělit hodnocení dobře, v případě vynikající obhajoby se přiklonit k hodnocení velmi dobře.

Mgr. Marek Junek, Ph.D.